DẠNG 4: Nhận dạng tam giác

1. Phương pháp giải.

Sử dụng định lí côsin; sin; công thức đường trung tuyến; công thức tính diện tích tam giác để biến đổi giả thiết về hệ thức liên hệ cạnh(hoặc góc) từ đó suy ra dạng của tam giác.

2. Các ví dụ.

Ví dụ 1: Cho tam giác ABC thoả mãn $\sin C = 2\sin B\cos A$. Chứng minh minh rằng tam giác ABC cân .

Lời giải

Áp dụng định lí côsin và sin ta có:

$$\sin C = 2\sin B\cos A \Leftrightarrow \frac{c}{2R} = 2.\frac{b}{2R}.\frac{b^2 + c^2 - a^2}{2bc}$$

$$c^2 = b^2 + c^2 - a^2 \Leftrightarrow a = b$$

Suy ra tam giác ABC cân tại đỉnh C.

Ví dụ 2: Cho tam giác ABC thoả mãn $\sin A = \dfrac{\sin B + \sin C}{\cos B + \cos C}$. Chứng minh rằng tam giác ABC vuông.

Lời giải

Ta có: $\sin A = \dfrac{\sin B + \sin C}{\cos B + \cos C} \Leftrightarrow \sin A(\cos B + \cos C) = \sin B + \sin C$

$$\Leftrightarrow \frac{a}{2R}\left(\frac{c^2 + a^2 - b^2}{2ca} + \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2ab}\right) = \frac{b + c}{2R}$$

$$\Leftrightarrow b(c^2 + a^2 - b^2) + c(a^2 + b^2 - c^2) = 2b^2c + 2c^2b$$

$$\Leftrightarrow b^3 + c^3 + b^2c + bc^2 - a^2b - a^2c = 0 \Leftrightarrow (b + c)(b^2 + c^2) - a^2(b + c) = 0$$

$b^2 + c^2 = a^2 \Leftrightarrow \Delta ABC$ vuông tại A.

Ví dụ 3: Nhận dạng tam giác ABC trong các trường hợp sau:

a) $a.\sin A + b\sin B + c\sin C = h_a + h_b + h_c$

b) $\dfrac{\cos^2 A + \cos^2 B}{\sin^2 A + \sin^2 B} = \dfrac{1}{2}(\cot^2 A + \cot^2 B)$

Lời giải

a) Áp dụng công thức diện tích ta có $S = \dfrac{1}{2}bc\sin A = \dfrac{1}{2}ah_a$ suy ra

$$a.\sin A + b\sin B + c\sin C = h_a + h_b + h_c \Leftrightarrow a.\frac{2S}{bc} + b.\frac{2S}{ca} + c.\frac{2S}{ab} = \frac{2S}{a} + \frac{2S}{b} + \frac{2S}{c}$$

$$\Leftrightarrow a^2 + b^2 + c^2 = ab + bc + ca \Leftrightarrow (a - b)^2 + (b - c)^2 + (c - a)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow a = b = c$$

Vậy tam giác ABC đều

b) Ta có: $\dfrac{\cos^2 A + \cos^2 B}{\sin^2 A + \sin^2 B} = \dfrac{1}{2}(\cot^2 A + \cot^2 B)$

$$\Leftrightarrow \frac{\cos^2 A + \cos^2 B + \sin^2 A + \sin^2 B}{\sin^2 A + \sin^2 B} = \frac{1}{2}(\cot^2 A + 1 + \cot^2 B + 1)$$

$$\Leftrightarrow \frac{2}{\sin^2 A + \sin^2 B} = \frac{1}{2}\left(\frac{1}{\sin^2 A} + \frac{1}{\sin^2 B}\right) \Leftrightarrow (\sin^2 A + \sin^2 B)^2 = 4\sin^2 A\sin^2 B$$

$\Leftrightarrow \sin^2 A = \sin^2 B \Leftrightarrow \left(\frac{a}{2R}\right)^2 = \left(\frac{b}{2R}\right)^2 \Leftrightarrow a = b \Leftrightarrow \Delta ABC$ cân tại C.

3. Bài tập luyện tập.

Bài 2.85: Cho tam giác ABC. Chứng minh tam giác ABC cân nếu $h_a = c.\sin A$

Bài 2.86: Cho tam giác ABC. Chứng minh tam giác ABC cân nếu $4m_a^2 = b\ \ b + 4c.\cos A$

Bài 2.87: Chứng minh rằng tam giác ABC đều khi và chỉ khi $a^2 + b^2 + c^2 = 36r^2$

Bài 2.88: Cho tam giác ABC. Tìm góc A trong tam giác biết các cạnh a, b, c thoả mãn hệ thức:

$b(b^2 - a^2) = c(c^2 - a^2), (b \neq c)$.

Bài 2.89: Cho ΔABC thoả mãn điều kiện: $\begin{cases} \dfrac{a^3 + c^3 - b^3}{a + c - b} = b^2 \\ a = 2b\cos C \end{cases}$. Chứng minh rằng ΔABC đều.

Bài 2.90: Trong tam giác ABC, chứng minh rằng nếu diện tích tính theo công thức

$S = \frac{1}{4}\ \ a + b - c\ \ \ a - b + c$ thì tam giác ABC đều.

Bài 2.91: Cho ΔABC thỏa mãn: $\dfrac{1 + \cos B}{\sin B} = \dfrac{2a + c}{\sqrt{4a^2 - c^2}}$. Chứng minh rằng tam giác ABC là tam giác cân.

Bài 2.92: Chứng minh rằng tam giác ABC vuông tại A hoặc B khi và chỉ khi $\sin C = \cos A + \cos B$.

Bài 2.93: Cho tam giác ABC có hai trung tuyến kẻ từ B và C vuông góc với nhau và có $R.r = \dfrac{bc}{2\ \ 1 + \sqrt{10}}$. Chứng mình rằng tam giác ABC cân

Bài 2.94: Chứng minh rằng tam giác ABC đều khi và chỉ khi $\sin\dfrac{A}{2}\sin\dfrac{B}{2} = \dfrac{\sqrt{ab}}{4c}$.

Bài 2.95: Chứng minh rằng tam giác ABC cân tại tại B khi và chỉ khi $p\tan\dfrac{B}{2}\tan\dfrac{C}{2} = p - c$.